

ЗАПИСНИК СА САСТАНКА ЕКСПЛАНАТОРНОГ СКРИНИНГА

ПОГЛАВЉЕ 1: Слободно кретање роба

ДАТУМ СКРИНИНГА: 17. - 20. јун 2014. године

1. НАЛАЗИ/ЗАКЉУЧЦИ НАКОН ПРЕДСТАВЉАЊА ПРАВНЕ ТЕКОВИНЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ОД СТРАНЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

Следеће активности и мере ће бити предузете до састанка билатералног скрининга:

- Преговарачка група 1 - Слободно кретање роба, одржаће потребан број састанака у циљу припреме делегације Републике Србије на састанку билатералног скрининга;
- Делегација Републике Србије се обавезала да ће до **1. јула 2014. године** доставити Европској комисији сва додатна питања, писаним путем, у циљу разјашњења преосталих недоумица након презентација представника Европске комисије на састанку експланаторног скрининга;
- Европска комисија се обавезала да ће одговоре на додатна питања, као и на питања која су достављена Европској комисији и постављена на самом састанку експланаторног скрининга, а на која није дат јасан одговор у току састанка са делегацијом Републике Србије, доставити до **18. јула 2014. године**. Индикација ових најважнијих питања за која Република Србија тражи детаљан писмени одговор, заједно са додатним питањима из претходне тачке, такође ће бити достављена Европској комисији до **1. јула 2014. године**. За остала питања, Европска комисија се обавезала да да само кратак одговор;
- Европска комисија је најавила да ће делегацији Републике Србије доставити сет питања, писаним путем, до **4. јула 2014. године**;
- Делегација Републике Србије се сагласила да ће одговоре на достављени сет питања доставити представницима Европске комисије до **22. августа 2014. године**;
- Европска комисија и делегација Републике Србије су се сагласиле да презентације за састанак билатералног скрининга буду достављене Европској комисији најкасније до **3. септембра 2014. године**;
- Представници Европске комисије и делегације Републике Србије су потврдиле да ће се састанак билатералног скрининга, за Преговарачку групу 1 - Слободно кретање роба, одржати од **9. до 12. септембра 2014. године** у Бриселу;

2. ПИТАЊА ПОСТАВЉЕНА ОД СТРАНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРАВНОМ ТЕКОВИНОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ОДГОВОРИ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

Општа и хоризонтална питања

ОПШТА ПИТАЊА

Питање 1: Да ли се од Републике Србије очекује да у свој правни систем транспонује и захтеве Уредби, као и захтеве Директива. Поједине европске директиве се трансформишу у Уредбе (нпр. за грађевинске производе, козметику, општу безбедност производа и сл.). Имајући у виду да се Уредбе директно примењиве у државама чланицама ЕУ, да ли Европска комисија очекује од Републике Србије да преузме све захтеве Уредби или само суштинске захтеве?

Одговор: Од Републике Србије се очекује да у правни систем преузме и захтеве највећег броја Уредби, на исти начин као што транспонују и директиве. Ово је потребно да Србија учини, као што то раде и земље ЕЕА (Норвешка, Исланд, Лихтенштајн) и Турска. То је препорука Европске комисије како би се индустрији омогућило да се адаптира и припреми за пуну имплементацију. Према искуству из Хрватске, даном уласка у ЕУ биће потребно стављати ван снаге такве прописе јер ће се Уредбе тада директно примењивати и биће потребно сачинити тзв. „листу техничких прилагођавања“.

Главни преговарач је појаснила да ће бити потребно да Србија мења своје законодавство како би се у случају конфликтних прописа дао примат европским прописима.

Питање 2: У контексту преузимање повученог европског стандарда у националну стандардизацију противно правилима европске стандардизације, како преузети одредбе европских директива када се директива позива на повучени европски стандард? На пример, Директива за буку коју емитују машине на отвореном, као и Директива за мерне јединице, позивају се на повучени европски стандард *EN*.

Одговор: Европска комисија даје мандат (али не и обавезујући захтев) Европским организацијама за стандардизацију да донесу хармонизоване европске стандарде и да се по њиховом доношењу у службеном гласнику ЕУ објављује листа која се редовно ажурира (како би увек нови хармонизовани стандарди представљали претпоставку о усаглашености са суштинским захтевима директива). Препоручено је Републици Србији да ради на исти начин како би се објављивала ажурирана листа српских хармонизованих стандарда.

Питање 3: Да ли је могуће учешће представника Републике Србије у радним телима Европске комисије, пре пуноправног чланства, у својству посматрача, нпр. у комитету из члана 13. Уредбе 764/2008/ЕЗ, у комитету директиве 98/34/ЕЗ, у раду “*CARACAL*” експертске групе која саветује ЕК и Европску агенцију за хемикалије (*ECHA*) по питањима која се односе на *REACH* и *CLP*, или у радним телима за праћење других директива које регулишу захтеве за производе? Које кораке би требало да предузмемо с тим у вези?

Одговор: Начелно говорећи, Европска комисија је одговорила да је учешће земље кандидата могуће и радним групама и другим радним телима ЕК, али не и у раду комитета у којима се припремају или

мењају европске директиве. Европска комисија је потврдно одговорила на део питања који се односи на учешће Републике Србије у Комитету из члана 13. Уредбе 764. У делу секторских директива, нпр. *GAD*, такође је потврдно одговорено да је могуће учешће у радним телима *ADCO* у оквиру којих се анализирају искуства тржишног надзора и нотификованих тела за поједине производне секторе.

У делу презентације о хемикалијама ЕК представник Комисије је одговорио да је *CARACAL* састанак, а не Комитет, тако да је могуће да представници Србије присуствују састанцима у својству посматрача. Такође је појаснио да уколико се на састанку разговара о неким „осетљивим“ питањима или се земље чланице изјашњавају гласањем, посматрачи обично буду позвани да напусте састанак док се одређена сесија не заврши.

НЕХАРМОНИЗОВАНА ОБЛАСТ

Питање 1: Каква су очекивања ЕК у погледу преузимања захтева у српски правни поредак "*Strawberry Regulation*" (*Уредбе (ЕЦ) No 2679/98*), као и Уредбе 764/2008/ЕЗ тј. до ког нивоа је потребно преузимати ове Уредбе које у великој мери регулишу процедуре деловања земље чланице (и као такве ће бити део правног система Републике Србије, након уласка у ЕУ)?

Одговор: У погледу преузимања захтева из 2679/98/ЕЗ неопходно је да Србија имплементира Уредбу и пре приступања ЕУ именовањем (одређивањем) представника у мрежи за информисање и нотификацију (успостављен механизам раног упозоравања) о физичким препрекама за кретање робе, као и о предузетим мерама за уклањање препрека.

Питање 2: Србија је започела са анализама за израду Акционог плана за нехармонизовано подручје који ће преиспитати да ли поједини прописи представљају мере са једнаким дејством као квантитативна ограничења и да ли су у складу са чланом 36. „*TFEU*“. Да ли будући Акциони план мора да обухвати и прописе тј. мере које представљају тзв. "*selling arrangements*" и "*restrictions in use*"?

Одговор: Будући Акциони план потребно припремити на свеобухватан начин и да се системски реши идентификовање прописа који могу представљати препреку. На основу искуства Хрватске, биће потребно да се поједини акти преиспитују случај по случај. Оцењено је да Србија траба да део техничких прописа ревидира ради уноса клаузуле о узајамном признавању у сваки појединачни технички пропис, а део оних који нису технички треба преиспитати и ревидирати како би се жељени ефекат мера постигао мање рестриктивним мерама.

Поред тога препоручено је да Србија успостави контактну тачку за производе. Дат је потврдан одговор у везу са могућношћу учешћа представника Србије у комитету из Уредбе 764/2008/ЕЗ.

Питање 3: Да ли мерила за које постоје „*OIML*“ препоруке, или драгоцени метали који су у Републици Србији регулисани у складу са међународном конвенцијом сматрамо делом нехармонизованог подручја?

Одговор: Да.

Питање 4: Да ли се може сматрати да је усаглашеност прописа републике Србије са „*OIML*“ препорукама за ова мерила, и усаглашеност са међународном конвенцијом за драгоцене метале, претпоставка о усаглашености са члановима 34 – 36 „*TFEU*“?

Одговор: Одговорено је потврдно, а такође је указано да област предмета од драгоцених метала одличан пример за нехармонизовано подручје за које се годинама без успеха у ЕУ припремао хармонизовани пропис. Ипак, и такве мере морају бити преиспитане у односу на захтеве чл. 34-36. И овде је неопходно применити узајамно признавање.

За мерила из нехармонизоване области, као основ за националну регулативу најчешће се у државама чланицама користе *OIML* препоруке, али и тада се мора преиспитати задовољење захтева 34-36.

ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Питање 1: Да ли нотификована тела, ако су акредитована као контролна, морају да имају сопствене испитне капацитете за реализацију испитивања која су подршка контролисању и да ли компетентност тих тела мора бити потврђена посебном акредитацијом према стандарду *ISO/IEC 17025* (или је довољно да компетентност за послове испитивања буде потврђена у оквиру акредитације према *ISO/IEC 17020*)?

Одговор: У погледу опреме коју користе нотификована тела одговорено је да морају имати приступ опреми (р 17 678), али не обавезно и у власништву. То значи да опрема може да буде изнајмљена, обезбеђена на лизинг (или код подуговарача или нотификованог тела).

Што се тиче посебне акредитације одговорено је да компетентност тела буде потврђена у оквиру акредитације према *ISO/IEC 17020*, кроз коју су, у складу са захтевима стандарда за акредитацију и нове ЕА 2/17, обухваћени и поступци испитивања, уколико се то захтева одговарајућим техничким прописом. Дакле, потврђено је да се издаје један акт о акредитацији.

Питање 2: Одлука 768/2008/ЕЗ прописује заједничка начела и референтне одредбе и представља алат за писање будућих хармонизованих европских прописа (тзв. "*toolbox*"). Ипак у појединим директивама (нпр. за играчке) врши се директно позивање на модуле из ове Одлуке. Да ли је то интенција ЕК и да ли је могуће да Република Србије унесе садржину модула у своје прописе којима преузима директиве и ако ревидирана директива не садржи опис модула већ само упућивање на Одлуку 768/2008/ЕЗ?

Одговор: Европска комисија је потврдила да Одлука 768 представља алат за писање европских хармонизованих прописа тзв. "*toolbox* и-или *horizontal menu*", иако је у појединим прописима Заједнице вршено позивање на модуле из Одлуке. Република Србија може да, сагласно томе, такође донесе хоризонтални акт са описима свих модула, на кога ће се касније позивала у прописима којима се транспонују директиве, али је такође дата могућност да се и модули који нису детаљно описани у појединим директивама у целости пренесу прописе којима се преузимају директиве.

Питање 3: У првом кварталу 2014. године усвојен је "*omnibus paket*" ревизије 9 директива новог приступа, а њихова примена ће почети у априлу 2016. С обзиром да је Република Србија преузела већ 7 директива у тим областима пре ревизије, какав ће бити став ЕК у погледу оцене усклађености српских прописа са овим директивама? Да ли је потребно да Србија припрема табеле усклађености са најновијим верзијама директива? Да ли се од Републике Србије очекује усклађивање са најновијим верзијама директива до априла 2016. године, како се не би "умањило степен усклађености"?

Одговор: Од Републике Србије се очекује да, наравно, изврши усклађивање са најновијим директивама, али ЕК не даје рокове. То је на Републици Србији, а тренутно не постоји акт којим се Србија обавезала према ЕК да то учини у одређеном року. Ово јесте „покретна мета“ (*moving target*)

као последица сталног унапређења и ревизије европског законодавства. Европска комисија охрабрује Србију да чини усклађивање чак и када то представља „*moving target*“.

Питање 4: Да ли постоје смернице, односно критеријуми приликом именовања ТООУ у сврху нотификације, код одређивања висине осигурања од одговорности нотификованих тела за штету од обављања делатности оцењивања усаглашености?

Одговор: Нема јединствених документованих упутстава односно јасних препорука ЕК, већ ово оцењује држава чланица од случаја до случаја, у контексту висине ризика и обима и врсте послова који су предмет оцењивања усаглашености. Ниво осигурања оцењује орган надлежан за нотификацију, односно АТ са аспекта акредитације.

У погледу примене табеле модула и одговарајућих акредитационих стандарда из анекса 6. *Blue Guide* дата је препорука да акредитационо тело примењује табелу дату у ЕА документу 2/17.

Питање 5: У складу са чланом (R6) Одлуке ЕУ 768/2008/ЕЗ, увозник или дистрибутер се сматра произвођачем, и дужан је да испуњава обавезе произвођача из члана (R2) ако ставља на тржиште производ под својим именом или робним жигом, односно ако измени производ који је већ стављен на тржиште у мери која угрожава усклађеност са примењивим захтевима. Да ли дистрибутер/увозник који се сматра произвођачем мора да сачини Декларацију о усаглашености прописану Директивама ЕУ Новог приступа и у случају када постоји Декларација о усаглашености оригиналног произвођача? Уколико је одговор потврдан, да ли се ова обавеза односи и на прибављање других исправа о усаглашености на име дистрибутера/увозника који се сматра произвођачем, уколико нпр. постоји обавеза сертификације производа?

Одговор: Да, сваки испоручилац који се сматра произвођачем (увозник или дистрибутер који је ставио своје трговачко име на производ или га је изменио) преузима све обавезе произвођача укључујући и обавезу сачињавања декларације о усаглашености и стављања *CE* знака.

Питање 6: Да ли је прихватљиво на тржишту ЕУ да декларацију о усаглашености сачини и *CE* знак стави произвођач ван ЕУ?

Одговор: Да, с тим да су и увозник и дистрибутер у обавези са провере да ли сва неопходна документација (исправе о усаглашености, упутства за употреби, техничке документација, уколико је примењиво) прати производ који се ставља на тржиште ЕУ, а за који је инострани произвођач ван ЕУ сачинио декларацију и ставио *CE* знак.

НАНДО

Питање 1: Да ли ЕК има механизме за проверу, односно верификацију података о телима за ОУ која достављају земље чланице?

Одговор: Одговорност за веродостојност података о ТООУ је у потпуности на органу држава чланица који врши пријављивање ТООУ. Ипак, надлежна служба у ЕК може да постави упите у вези са тачношћу и комплетношћу тих података, а након тога предлог нотификације ТООУ се шаље на коментаре свим државама чланицама. Ако се ради о нотификацији која је донета на основу акта о

акредитацији, тј. поузданом средству за доказивање оспособљености тела за оцењивање усаглашености тада се претпоставља да су испуњени услови за нотификацију. Уколико акредитација није приложена као доказ компетентности ТООУ тада се нотификација са детаљном документацијом дотавља на мишљење другим државама чланицама. Уколико се ради о акредитованим ТООУ процедура је једноставнија и краћа.

НАДЗОР НАД ТРЖИШТЕМ-БЕЗБЕДНОСТ ПРОИЗВОДА

Питање 1: У припреми је нова Уредба о тржишном надзору. Да ли ће будућа Уредба обухватити и одредбе из Одлуке 768/2008/ЕЗ које имају додирних тачака са тржишним надзором?

Одговор: Ово је делимично одговорено у делу о оцењивању усаглашености, односно Новом законодавном оквиру. Подразумева се да ће све што се тиче тржишног надзора бити обухваћено у новој Уредби која ће заменити постојећу Уредбу 675.

Питање 2: Молимо да објасните појам и садржину начела пропорционалности у примени мера тржишног надзора, у смислу ЕУ Уредбе 765/2008/ЕЗ?

Одговор: Појам пропорционалности у тржишном надзору представља доношење мере у поступку надзора која мора бити сразмерна нивоу неусаглашености односно нивоу ризика који производ носи. Постоје одређене препоруке ЕК које категоризују неусаглашеност од чисто формалне до суштинске неусаглашености. Принцип пропорционалности говори о томе да не треба доносити мере које су строжије од оне која је сразмерна степену неусаглашености. Пример лоше упаковане пилетине – ако је пилетина свежа потребно је само извршити препакирање, а ако је услед лошег паковања пилетина пропала и постала опасан производ потребно је забрањити даље трговање и продају.

ГРАЂЕВИНСКИ ПРОИЗВОДИ

Питање 1: Чланом 3.2 и 3.3. Уредбе прописано је: „Суштинске карактеристике грађевинских производа се утврђују у хармонизованим техничким спецификацијама везаним за основне захтеве за грађевинске радове. За одређене групе грађевинских производа обухваћене неким хармонизованим стандардом, Комисија, када је то примерено и у вези са њиховим наменама дефинисаним у хармонизованим стандардима, путем делегираних аката, у складу са чланом 60. утврђује те суштинске карактеристике за које произвођач издаје декларацију о перформансама производа приликом његовог стављања на тржиште“. Ко дефинише крајњи рок доношења хармонизоване техничке спецификације и када ће се формирати тело које ће донети такву спецификацију за област камених агрегата (везано за путеве)?

Одговор: Тело које дефинише крајњи рок је СЕН, чији је ваше тело за стандардизацију придружени члан. Постоје технички одбори који припремају те хармонизоване европске стандарде. На сајту постоји листа са више од 400 стандарда, а постоји неколико стандарда који се односе на агрегат за бетон. СЕ знак је обавезан. Што се тиче крајњег рока, Комисија није одредила никакав крајњи рок да обавезе произвођаче. То није урађено, не само за агрегат, већ ни за било који други DoP. За сада се не намерава одређивање рока. Узимајући у обзир хармонизоване ЕН стандарде, то није неопходно. Сами произвођачи, знајући потребе, динамику и одређене карактеристике, га одређују, тако да ми немамо потребе да га додатно дефинишемо.

Питање 2: Чланом 36.1(б) Уредбе прописано је да „грађевински производ, обухваћен неким усаглашеним стандардом, који произвођач ставља на тржиште одговара типу производа неког другог грађевинског производа који је произвео неки други произвођач и који је већ испитан у складу са релевантним усаглашеним стандардом. Када су ти услови испуњени, произвођач има право да изјави својства која одговарају свим или неким резултатима испитивања тог другог производа. Произвођач може да користи резултате испитивања које је добио неки други произвођач само након што добије овлашћење од тог произвођача који остаје одговоран за тачност, поузданост и постојаност тих резултата испитивања“. Да ли је неопходно дефинисати временски рок важности резултата испитивања од треће стране који би у таквом случају био прихватљив као и остале услове?

Одговор: Дobar пример за то је велика компанија која производи оквире за прозоре и која врши испитивање профила од којих их прави. Постоје и друге мање компаније које производе прозоре од истих профила и на начин као и велика компанија (мала компанија то ради по лиценци и на основу уговора). Тад оне могу да користе резултате испитивања које је добила велика компанија. Нотификовано тело би једино требало да провери да ли су перформансе исте и да ли се производња одвија на одговарајући начин. Резултати се могу користити све док матична компанија не промени нпр. концепт производње односно конструкцију производа.

Питање 3: Шта значи термин: „одговара већ испитаном производу“? На који начин произвођач доказује да производ одговара већ испитаном производу од другог произвођача? Да ли то значи да мултинационална компанија свој производ може испитати једном и ако се тај производ производи у другим фабрикама нпр. од истих сировина, доделити овлашћење тим фабрикама да могу да користе већ добијене резултате испитивања?

Одговор: Ако је сертификат издат за производ који је произведен у једном производном погону, може да се користи и за друге производне погоне. На телу за сертификацију је да изврши надзор фабричке производње свих погона у којима се производи тај производ, уколико се производ сертифициује.

Питање 4: Тачком 3. Анекса V Уредбе (Случајеви суштинских карактеристика када није неопходно упућивање на релевантне усаглашене техничке спецификације) је предвиђен концепт хоризонталне нотификације. У којим случајевима се примењује хоризонтална нотификација и на који начин (молимо наведите пример)?

Одговор: Хоризонтална сертификација не обухвата све групе производа, већ се примењује само за одређене групе производа. Хоризонтална нотификација представља изузетак од правила. Тела се нотификују према методама испитивања, а не према стандардима за одређене производе. Европска комисија је дала пример који се односи на испитивање потивпожарне отпорности или акустичних перформанси различитих група производа, где се користи иста опрема и методе испитивања нпр. за цигле и друге производе.

АКРЕДИТАЦИЈА

Питање 1: Подуговарање које обавља нотификовано тело (веза са *t.5.2.5 Blue Guide* односно Одлуком 768/2008/ЕЗ, *article R20 Subsidiaries of an Subcontracting by notified bodies*)

Текст *t 5.2.5*, први пасус:

„A notified body can only subcontract a task for which it has the competence itself. It must not be the case that a notified body subcontracts a part of the work because it does not have the required competence and knowledge“.

Које врсте оцењивања усаглашености као подршка сертификацији и контролисању које спроводи именовано тело могу бити подуговорене и у којим ситуацијама?

Одговор: Према Одлуци 768/2008/ЕЗ подуговарање је дозвољено али не за „core activity“. То значи да, али никако 100 %. Нотификовано тело не може да подуговарање сведе на „поштанско сандуче“. За подуговарача је увек одговорно нотификовано тело и оно мора бити у позицији да врши контролу над подуговарачем како би се уверио да подуговарач испуњава све захтеве као и само нотификовано тело (R20 768). У погледу обима и врсте подуговарања одговорено је да то зависи од случаја до случаја и да је на Акредитационом телу да оцени да ли је акредитовано нотификовано тело способно да врши контролу у погледу подуговарања, као и врсту и обим оцењивања усаглашености који се могу подуговарати. Ако нотификовано тело нема акредитацију нотификациони орган би морао да то ради на еквивалентан начин.

Питање 2: Да ли ће АТС тада оцењивати како је нотификовано тело оценило свог подуговарача који треба да задовољи исте критеријуме као и оно само? Или, да ли у том случају подуговорено тело треба да задовољи исте критеријуме као и само нотификовано тело?

Одговор: Да, АТС оцењује подуговарача и оно је одговорно за оцену да ли подуговарач испуњава исте критеријуме као и само нотификовано тело (у складу са R20 768). Мора да се увери да подуговарач испуњава све захтеве као и само нотификовано тело.

Питање 3: Уколико би се акредитационом телу поверило оцењивање у сврху нотификације (укључујући оцењивање и захтева за нотификацију уз коришћење EA 2/17 M), која је најбоља пракса у дефинисању односа између АТ (акредитационог тела) и “notify authority” (надлежног министарства)?

Одговор: Европска комисија не улази у однос између националних АТ и органа надлежних за нотификацију. Ово је на државама чланицама, али ЕК сматра да национална АТ и нотификациони органи треба да се усагласе у погледу захтева директива у вези са акредитацијом која се спроводи у сврху нотификације. У појединим земљама чланицама постоје уговори о међусобној сарадњи, а у неким је сарадња успостављена на бази добре праксе без формалних споразума.

Питање 4: Признавање исправа о усаглашености (веза са t. 6.7.2 Blue Guide односно Уредбом 765/2008/ЕЗ, члан 11.2)

Како се врши признавање сертификата и исправа акредитованих тела за оцењивање усаглашености које је акредитовало акредитационо тело из “трећих земаља” (нпр. АТС), а које је потписник ЕА МЈА споразума, како у добровољној области оцењивања усаглашености тако и у регулаторној?

Одговор: У нерегулисаном тј. добровољној области признавање сертификата и исправа акредитованих тела за оцењивање усаглашености које је акредитовало АТС, као потписник ЕА МЈА споразума, сертификати и друге исправе о усаглашености би требало да аутоматски важе. Ипак, како се ради о добровољној области у конкретним случајевима може да се деси другачије јер је то „private market“.

МЕТРОЛОГИЈА

Питање 1: Да ли Директива 2009/34/ЕЗ, која се односи на одређени број мерила из нехармонизованог подручја мора да буде преузета? Какве су намере ЕК у вези за будућом хармонизацијом захтева за мерила обухваћена овом директивом?

Одговор: Тренутно се интензивно ради у комитологији ЕУ на великој ревизији ове Директиве. Она је исцрпла садржину јер је преко десет директива стављено ван снаге и тренутно важи још само за „е-означавање“ за претходно упаковане производе и за мерне јединице. Транспоноване ове директиве у Републици Србији ће бити веома парцијално, јер се она односи на мерила обухваћена директивама старог приступа које су повучене 2011. или ће бити повучене 2015. С обзиром на дефинисани прелазни период од 10 година (последњи датум 2026.) до када ће постојати могућност да се нека од тих мерила нађу на тржишту, биће потребно појединачно анализирати потребу да се транспонују одредбе које се односе на означавање и сертификате и то само оно што у овом моменту има смисла за тржиште Републике Србије тј. за она мерила која се могу наћи на тржишту Србије до истека прелазног периода (да се препознају у Србији). Као пример наведена су механичка мерила за мерење притиска у пнеуматичима. Такође биће потребно билатерално проверити са ЕК у овом конкретном случају.

Питање 2: Да ли се означавање из Директиве 2009/34/ЕЗ може применити за означавање мерила из нехармонизованог подручја која нису обухваћена овом директивом?

Одговор: Да, али је потребно у том случају омогућити узајамно признавање тј. применити чл. 34 - 36.

МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ, МЕРИЛА И ПРЕТХОДНО УПАКОВАНИ ПРОИЗВОДИ (MID, NAWI, PPP)

Питање 1: Да ли је принцип средње вредности потребно увести и за претходно упаковане производе означене знаком усаглашености „Е“ као и за претходно упаковане производе који нису означени знаком усаглашености „Е“?

Одговор: Ствар је националног избора. Овај принцип може да буде примењен само је питање да ли у том случају Република Србија има капацитет да то контролише (јер је теже вршити надзор кад је примењен принцип средње вредности и у том случају потребно је имати могућност провере имена пакера). Предност примене Е ознаке је у томе што даје додатно значење иако је могуће у том случају применити и принцип минималне количине, али онда по члану 34. Уговора ТФЕУ је потребно омогућити узајамно признање.

ЖИЧАРЕ

Питање 1: Које су препоруке ЕК у вези са сигурносном анализом у циљу рада жичара на начин који осигурава њиховим корисницима висок степен заштите?

Одговор: Сигурносна анализа (њен садржај) треба да се обихвати националним прописима, и није обухваћен хармонизованим прописима ЕУ. Једини услов који треба да испуни је да буде усклађена са основним захтевима из директиве 2000/9/ЕЗ. У уводном делу Директиве је наведено да ЕК може да предложи низ препорука у вези са сигурносном анализом у циљу рада жичара на начин који корисницима обезбеђује висок ниво заштите. Није добијена нека од тих препорука као што се очекивало.

Питање 2: У Директиви 2000/9/ЕЗ је наведено да није потребно захтевати усаглашавање (оцену усаглашености) свих постојећих жичара са одредбама које се примењују на нова постројења осим у случајевима када нису испуњени безбедносни циљеви. Који су конкретни критеријуми за оцену постојећих жичара у смислу испуњености безбедносних циљева и на који је начин предвиђено вршити спровођење оцене усаглашености постојећих жичара (у Директиви је наведено да ће Комисија дати низ препорука у виду прописа у смислу безбедног коришћења постојећих жичара)?

Одговор: Спровођење оцењивања усаглашености је предвиђено само за нове жичаре и нове сигурносне компоненте, а постојеће жичаре се контролишу на националном нивоу путем инспекцијског надзора. Тиме није разјашњена недоумица у вези са наводима директиве да није потребно извршити усаглашавање свих постојећих жичара са одредбама које се примењују на нова постројења осим када нису испуњени безбедносни циљеви. Остала је недоумица како код постојећих жичара одређујемо испуњеност безбедносних циљева и какав поступак спроводимо уколико нису испуњени безбедносни циљеви.

ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА

Питање 1: Нови предлог уредбе о ЛЗО уводи дефиницију „лична заштитна опрема израђена по мери“ за коју је предвиђено оцењивање усаглашености по модулу В + модул С. Да ли је исправно закључити да се основни тип овакве ЛЗО оцењује по модулу В, а примерак који се израђује по мери се подвргава интерној контроли производње по модулу С.

Одговор: Да, иако је Уредба и даље у форми предлога, тако да Република Србија мора да сачека ЕК за формално усвајање. Разлог за увођење дефиниције "лична заштитна опрема израђена по мери" је тај што је то ЛЗО намењена једном кориснику и нема масовне производње, тако да усаглашеност одређене јединице ЛЗО са одређеним типом не би имала смисла.

СТАНДАРДИЗАЦИЈА

Питање 1: У уводном делу Уредбе (ЕУ) бр. 1025/2012, у тачки 13), помињу се чланови 101. и 102. Уговора о функционисању Европске уније (TFEU). Такође, у упутству *CEN/CENELEC Guide 20*, у тачки 4.2. од националног тела за стандардизацију очекује се познавање документа „*Guidelines on the applicability of Article 101 of TFEU to horizontal co-operation agreements*“. Молимо вас да разјасните како национално тело за стандардизацију то доказује?

Одговор: У вези са овим питањем представник ЕК је нагласио да је потребно контактирати Европске организације за стандардизацију, *CEN* и *CENELEC*. Према мишљењу представника ЕК не постоји неки посебан начин познавања тог документа али препоручује се национално тело за стандардизацију пропише правила чијом применом ће се обезбедити учешће свих заинтересованих страна у процесу доношења стандарда, да тај процес буде отворен и транспарентан као и да се не ограничава или спречава конкуренција, и да стандарди буду доступни на недискриминаторан начин и по разумним ценама.

Питање 2: У вези са применом члана 3. тачка 4) Уредбе (ЕУ) бр. 1025/2012, молимо вас да разјасните да ли национална тела за стандардизацију обавештења о својим програмима рада достављају само европским организацијама за стандардизацију или то мора да учини директно и Европској комисији?

Одговор: Национална тела за стандардизацију обавештења о својим програмима рада треба да достављају европским организацијама за стандардизацију и Европској комисији.

Питање 3: У вези са применом члана 4. тачка 1) Уредбе (ЕУ) бр. 1025/2012, национално тело за стандардизацију је дужно да на захтев достави сваки нацрт националног стандарда европским организацијама за стандардизацију и националним телима за стандардизацију других земаља. Молимо вас да разјасните да ли је Институт за Стандардизацију Србије (ИСС), као национално тело за

стандардизацију, дужан да, испуњавајући поменућу обавезу, доставља и нацрте европских стандарда које преузима као српске?

Одговор: Национално тело за стандардизацију је дужно да достави сваки нацрт националног стандарда европским организацијама за стандардизацију и националним телима за стандардизацију других земаља, само на њихов захтев. Уколико нема таквих захтева, нацрти националних стандарда не треба да се достављају. Наглашено је да се овај члан Уредбе односи само на нацрте изворних националних стандарда а не на нацрте националних стандарда који за основу имају европске стандарде јер је основни циљ европске стандардизације да стандарди не представљају препреку трговини унутар тржишта ЕУ.

Питање 4: Чланом 6. Уредбе (ЕУ) бр. 1025/2012 прописано је да национална тела за стандардизацију извештавају о активностима у вези са олакшавањем приступа процесу стандардизације за мала и средња предузећа (МСП). Молимо вас да нам укажете на примере извештаја неких националних тела за стандардизацију, пошто их нисмо уочили на интернет презентацијама тих националних тела, иако је то обавеза утврђена тачком 3) овог члана Уредбе?

Одговор: Уредба бр. 1025/2012 је почела да се примењује од 1. јануара 2013. године а национална тела за стандардизацију своје годишње извештаје о активностима у вези са олакшавањем приступа процесу стандардизације за мала и средња предузећа треба да достављају европским организацијама за стандардизацију у складу са чланом 6. тачка 3, а европске организације за стандардизацију Европској комисији у складу са чланом 24с) ове Уредбе. Европска комисија до сада није добила такве врсте извештаја, а када их буде добила моћи ће да да више информација о тим активностима.

Питање 5: У вези примене члана 13. тачке 3), молимо вас да одговорите да ли могу националне организације за стандардизацију земље кандидата и одговарајуће заинтересоване стране да учествују у “*European multi-stakeholder platform on ICT standardization*“?

Одговор: На основу прикупљених података и консултација са осталим представницима ЕК дат је одговор да није омогућено учествовање националних организација за стандардизацију земље кандидата и одговарајућих заинтересованих страна у “*European multi-stakeholder platform on ICT standardization*“.

Питање 6: У Уредби (ЕУ) бр. 1025/2012, у уводном делу, тачка 1 и 4 и Анексу 1 помиње се Европски институт за стандарде у области телекомуникација (ЕТСИ). Молимо вас да разјасните у ком европском документу су дефинисане обавезе националног тела за стандардизацију према овој организацији и преузимању њених стандарда?

Одговор: Није познат документ правне тековине који дефинише обавезе националног тела за стандардизацију према овој организацији али постоје правила за чланство у ЕТСИ-ју као и правила за усвајање европских стандарда укључујући и европске хармонизоване стандарде и то пре свега хармонизоване стандарде који се односи на РТТЕ Директиву. Представник ЕК је рекао да је упознат са чињеницом да Институт за стандардизацију Србије има статус националне организације за стандардизацију и да треба да усваја стандарде ове организације у складу са чланом 3. параграф 6. Уредбе 1025/2012.

Питање 7: Који је број директива новог и старог приступа неопходно преузети и имплементирати како би се могло тврдити да се европски стандарди који се преузимају као српски стандарди примењују у пракси, што је релевантно за подношење пријаве Института за стандардизацију Србије за пуноправно чланство у „CEN“ -у и „CENELEC“ -у?

Одговор: У складу са Упутством *CEN/CENELEC Guide 20* национална тела за стандардизацију треба да имплементирају (усвоје) најмање 80% свих европских стандарда као националних стандарда, и да је то једини услов, као и да не постоји разлика у односу на тај број да ли су то европски хармонизовани стандарди или остали европски стандарди који не подржавају европско законодавство односно који нису настали на основу мандата Европске комисије. Такође је речено да у складу са интерним правилима европских организација за стандардизацију реч „имплементација“ значи преузимање европских стандарда и повлачење свих конфликтних националних стандарда као и да 80% свих европских стандарда мора да буде имплементирано и да треба да постоји преданост националних тела за стандардизацију да теже усвајању свих европских стандарда у неком разумном периоду. Представник ЕК је рекао да и он користи реч „имплементација“ приликом усвајања европских стандарда и да је та реч свеобухватна и шира од речи „транспоноване“.

У вези излагања овог питања, представник Института за стандардизацију Србије је нагласио да је од *CEN/CENELEC Management center* затражено и добијено званично мишљење у вези са подношењем пријаве Института за пуноправно чланство у европским организацијама за стандардизацију *CEN/CENELEC* у коме је наведено да све релевантне директиве ЕУ, тачније, њихов највећи број морају да буду транспоноване и имплементиране у тренутку подношења пријаве Института за пуноправно чланство у *CEN* и *CENELEC* и да је Институт до сада преузео 94% свих европских стандарда као националних стандарда као и 95% свих европских хармонизованих стандарда као националних стандарда.

Питање 8: Затражено је додатно тумачење поводом разлика у излагању представника ЕК у односу на мишљење *CEN/CENELEC Management center*.

Одговор: *CEN/CENELEC Guide 20* је документ *CEN*-а и *CENELEC*-а и испуњавање критеријума за чланство у тим организацијама је у складу са њиховим правилима тако да је њихово тумачење најрелевантније и најважније. Такође, наглашено је да у складу са документом *CEN/CENELEC Guide 20* постоје 6 основних и 3 додатна критеријума за чланство у тим организацијама (у тих девет услова садржан је и овај за преузимање најмање 80% свих европских стандарда у национални систем стандардизације).

Питање 9: У тачки 3.3 *CEN/CENELEC Guide 20* указано је на то да је пожељно да национална тела за стандардизацију буду способна да искажу финансијску независност, као и да обезбеде разноврсне изворе финансирања. Молимо вас да разјасните шта се тачно подразумева под разноврсним изворима финансирања који су препоручени у упутству *CEN/CENELEC Guide 20*?

Одговор: Представник ЕК је рекао да није успео да контактира *CEN/CENELEC* у вези са овим питањем али његово мишљење је да треба да постоји таква структура финансирања да гарантује финансијску независност. То значи да национално тело за стандардизацију не треба да зависи само од једног извора финансирања (нпр. буџета) већ треба да постоје различити извори финансирања као што су продаја стандарда, организовање семинара и обука, донације и др.

ЛИФТОВИ

Питање 1: Према члану 1. тачка 4. Директиве о лифтовима број 95/16/ЕЗ, "стављање лифта на тржиште" јесте прво стављање лифта у употребу од стране инсталатера лифта. Према члану 7. тачка 1. Директиве 95/16/ЕЗ, када држава чланица установи да лифт или безбедносна компонента који носи СЕ знак и који се користи у складу са предвиђеном наменом може да угрози безбедност лица и, када је то случај, имовине, предузима све одговарајуће мере да га повуче са тржишта, забрани његово стављање на тржиште или употребу или ограничи његов слободан промет.

Да ли је исправно закључити да државе саме одлучују који органи врше надзор над спровођењем ових одредаба, или је препорука да овај надзор врше одређени инспекцијски органи, нпр. тржишна или грађевинска инспекција?

Одговор: На држави чланици је да одлучи која инспекција ће вршити надзор на тржишту, тако да то може бити грађевинска инспекција, инспекција рада или било који други орган који држава одреди.

Питање 2: С обзиром да је и у презентацији ЕК поменуто да су АДЦО састанци поверљиви, која је препорука за наше инспекцијске органе како би добили одговарајућу помоћ и препоруке у области инспекцијског надзора и провере рада како нових, тако и постојећих лифтова?

Одговор: Одговоре и сугестије органи инспекцијског надзора Србије могу потражити директно од надлежних органа држава чланица.

МАШИНЕ

Питање 1: Имајући у виду резултате Студије о могућности спајања директива 2000/14/ЕЗ и 2006/42/ЕЗ из јануара 2014. године, када се може очекивати заузимање става од стране Комисије по овом питању? За Републику Србију је ово од изузетне важности јер, иако је Директива 2000/14/ЕЗ транспонована у национално законодавство и почиње да се примењује од 1. јула 2015. године, многи датирани стандарди за испитивање буке, чија примена је обавезна јер се Директива на њих директно позива, нису доступни произвођачима у Републици Србији као српски стандарди због правила стандардизације да се преузимају само најновија издања стандарда.

Одговор: Да, рађена је студија о могућности спајања Директиве 2006/42/ЕЗ и Директиве 2000/14/ЕЗ. Резултати студије показали су да није целисходно спајати ове две директиве у једну већ ће се у првој фази радити на измени директиве о буци коју емитује опрема која се користи на отовреном. Европска комисија је такође радила на Студији о потреби измене Директиве о машинама. Следеће године почиње ревизија Директиве 2000/14/ЕЗ и сам тај процес ће трајати оквирно пет година. (узимајући у обзир искуство о времену потребном за ревизију таквих директива).

Питање 2: Члан 6. Директиве о машинама садржи одредбе да се на сајмовима, изложбама и другим сличним манифестацијама могу излагати машине или делимично завршене машине које нису усаглашене са захтевима ове директиве, под условом да је јасно и видљиво означена њихова неусаглашеност и да нису намењене за даљу продају све док не испуне захтеве усаглашености. Том приликом потребно је преузети одговарајуће безбедоносне мере како би се осигурала заштита људи. Какве су то мере и шта од документације произвођач мора да обезбеди за ту прилику?

Одговор: На сајмовима, изложбама и другим сличним манифестацијама могу се излагати машине или делимично завршене машине које нису усаглашене са захтевима ове директиве, под условом да је јасно и видљиво означена њихова неусаглашеност и да нису намењене за даљу продају. Том приликом је потребно преузети одговарајуће безбедоносне мере како би се осигурала, пре свега заштита здравља

и безбедности људи који спроводе демонстрације и који руководе тим машинама приликом приказивања, као и обезбедити сам простор око машина.

Питање 3: Постоји одређена група електричних машина, које су намењене за употребу унутар граница напона између 50 и 1000 V за наизменичну струју и између 75 и 1500 V за једносмерну струју и које су намењене за употребу у комерцијалне сврхе или индустријску употребу и на које се примењује МД јер су сви захтеви за безбедност и све врсте ризика обухваћени хармонизованим стандардима који прате МД. У том случају Декларација о усаглашености за такву ел. машину не треба да се позива на ЛВД, већ само на МД. Уколико се оваква Декларација о усаглашености позива и на једну и другу директиву, да ли је таква Декларација формално правно исправна и које мере и поступке у оваквим случајевима примењују органи тржишног надзора?

Одговор: У члану 1. Директиве је дефинисано на коју врсту производа се примењује Директива о машинама и у том случају је потребно навести у Декларацији само Директиву о машинама. Дакле, таква декларација није одговарајућа.

ОПРЕМА ПОД ПРИТИСКОМ

Питање 1: Директива за опрему под притиском (*PED 97/23/EC*) се примењује на израду преносивих апарата за гашење пожара апарата (Прилог II, дијаграм 2). Преносиви апарати за гашење пожара могу бити пуњени сувим прахом, а могу бити напуњени и угљен диоксидом CO_2 . Као што је познато на сву опрему која је израђена у складу са Директивом (*PED 97/23 EC*) мора бити постављен знак усаглашености *CE*.

Међутим, на тржишту се могу видети и преносиви апарати за гашење пожара са угљен диоксидом CO_2 који немају знак усаглашености *CE*, већ на себи имају утиснут знак усаглашености π а то је знак усаглашености који се искључиво примењује на покретну опрему под притиском која је израђена у складу са Директивом о покретној опреми под притиском (*TPED 2010/35 EU*). На основу изложеног питање је у којим случајевима се преносиви апарати за гашење пожара са угљен диоксидом CO_2 израђују према Директиви о опреми под притиском (*PED 97/23 EC*), а у којим случајевима се израђују према Директиви о покретној опреми под притиском (*TPED 2010/35 EU*)?

Одговор: Преносиви апарати за гашење пожара и они који су напуњени угљен диоксидом CO_2 или било којом другом материјом припадају Директиви (*PED 97/23 EC*) и на њих мора бити постављен знак усаглашености *CE*. У пракси се може догодити да само тело боце (цилиндар) апарата за гашење пожара може имати на себи утиснут знак π , односно то значи да је само тело боце израђено у складу са Директивом о покретној опреми под притиском (*TPED 2010/35 EU*) и то може да изазове малу забуну. Међутим, важно је нагласити да сваки преносиви апарат за гашење пожара као целина (склоп) припада Директиви о опреми под притиском (*PED 97/23 EC*). Уколико неки од ових производа у употреби на себи немају знак *CE*, највероватније се ради о старим апаратима (који подлежу периодичној контроли у употреби према националним прописима).

Питање 2: Директива за опрему под притиском (*PED 97/23/EC*) - Како се третирају вакуумске посуде? Који највећи дозвољени притисак (*PS*) се узима као меродаван? Да ли је меродавна апсолутна вредност, односно разлика у односу на атмосферски притисак?

Одговор: Вакуумске посуде нису обухваћене Директивом о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*). На израду оваквих посуда се не примењује Директива о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*).

Питање 3: Директива о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*) - Како се дефинишу линије цевовода при оцењивању усаглашености, односно где су границе једне линије, и да ли се могу формирати групе

линија па се збирно оцењивати? У тачки 2.1.2 *PED*-а наводи се да се цевоводи састоје од цеви или система цеви, молимо да дате појашњење шта се подразумева под “системом цеви“?

Одговор: Директива о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*) се примењује само на цевоводе у оквиру ограђеног комплекса или објекта. На цевоводе који се користе за транспорт флуида изван граница ограђеног комплекса или објекта не примењује се Директива о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*). Ово је веома често питање које се и у Европској унији поставља и то нарочито приликом хаварија транспортних цевовода.

Питање 4: Директива о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*) - Да ли се одобрење за нерастављиве спојеве издаје једнократно, или се заваривачи и поступци одобравају за свако појединцано оцењивање? (Пример: ако се ради оцењивање усаглашености неке посуде или котла по модулу *G*, да ли се за конкретно оцењивање одобравају заваривачи? Које претходне сертификате може да прихвати пријављено тело?)

Одговор: Сертификати, односно одобрења за завариваче су временски ограничена, односно на самом сертификату је назначен временски рок до кога ти сертификати и важе. У том, смислу није потребно вршити одобравање заваривача приликом сваке нове израде опреме под притиском, односно приликом сваког појединачног оцењивања усаглашености, већ по истеку одобрења.

Питање 5: Директива за опрему под притиском (*PED 97/23/EC*) - Чланом 1 дефинисана је опрема под притиском, али се не наводи опрема грејана пламеном. Зашто је она изузета?

Одговор: У члану 1. Директиве о опреми под притиском (*PED 97/23/EC*) дати су појмови и дефиниције и из тих разлога није посебно наведена опрема под притиском која се загрева пламеном или на други начин. У члану 3. се наводи детаљно која опрема се сматра опремом под притиском и тамо је врло прецизно наведен обухват према коме опрема под притиском која се загрева пламеном или на други начин спада у опрему под притиском.

ДОБРА ЛАБОРАТОРИЈСКА ПРАКСА

Питање 1: У Републици Србији само је Министарство здравља надлежно за контролу усаглашености са Смерницама Добре лабораторијске праксе (*GLP*). Како је искуство држава чланица ЕУ које су сличне величине као Србија, односно да ли је уобичајено да више од једне институције буде надлежно за контролу усаглашености са *GLP* у односу на предмет испитивања?

Одговор: Број регулаторних тела зависи од величине земље и броја лабораторија које су се изјасниле да врше испитивања у складу са Добром лабораторијском праксом. Надлежности могу бити подељене у зависности од врсте испитивања у лабораторији. У погледу унутрашње организације, држава чланица ЕУ сама одлучује о броју регулаторних тела. Препорука је да у мањим земљама буде једно тело и већина држава чланица ЕУ има само једно такво тело.

Питање 2: У Републици Србији Законом о лековима и медицинским средствима је предвиђено издавање *GLP* сертификата након поступка утврђивања усаглашености са Смерницама *GLP*. Како је то регулисано у земљама чланицама ЕУ, односно да ли је то исто сертификат, потврда или нешто друго и да ли је та форма идентична код свих држава чланица?

Одговор: Директива не поставља захтев у погледу сертификата, односно назива документа. Поступа се у складу са чланом 2.2.2 Директиве 2004/9/ЕЗ, који каже да је битно да се након завршене инспекције лабораторије и тестирања, изврши процена усаглашености, верификују добијени резултати и земља чланица може да обезбеди одобрење које потврђује да су лабораторија и испитивања усаглашени са *GLP*. Дакле, не постоји захтев за издавање сертификата. Битно је да је

лабораторија на листи лабораторија (због провере од стране регулаторног тела), а издавање документа о усаглашености зависи од захтева лабораторије којој је тај документ потребан.

ЂУБРИВА

Питање 1: Да ли увозник или дистрибутер може вршити препакивање ђубрива из оригиналног паковања (на пр. паковања од 50 кг) у мања паковања (пр. од 5 кг) при чему не мења негову карактеристике? Уколико може, да ли ће се сматрати произвођачем сходно члану 2. (Дефиниције) тачка (х) “Произвођач” *Regulation (EC) 2003/2003* и ко је одговоран за квалитет препакованог ђубрива?

Одговор: Да, дозвољено је да увозник и дистрибутер врши препакивање из оригиналног у мања паковања, али је наглашено да у том случају пакер (увозник или дистрибутер) преузима улогу произвођача, самим тим у сву одговорност за производ који препакује.

Питање 2: Да ли се комплексним ђубривима (члан 2. (Дефиниције) тачка (к) “Комплексно ђубриво” *Regulation (EC) 2003/2003*) сматрају ђубрива произведена различитим технолошким поступцима, као што су пара/вода гранулација, хемијска гранулација, форма капљице – „*prilling*“, гранулација компактирањем, при чему све грануле, без обзира на поступак гранулисања, садрже сва декларисана хранива?

Одговор: Комплексним ђубривима се сматрају сва ђубрива која су произведена на начин који је обухваћен дефиницијом комплексних ђубрива и да свака гранула садржи све декларисане храниве елементе. На додатно питање да ли се комплексним ђубривима сматрају ђубрива добијена нпр. процесом компактирања, излагач је одговорио да о томе треба још продискутовати и да ћемо то разјаснити путем директне комуникације електронском поштом.

Питање 3: Односи се са чл. 9 (Ознаке) Уредба (ЕЗ) Но 2003/2003/ЕЗ.

Да ли ђубриво које по врсти и типу спада у *NPK* (Анех И, Табела Б.1 Уредба (ЕЗ) 2003/2003/ЕЗ) може у свом трговачком називу („*Trade name*“) да садржи навод нпр: *NPK/15-15-15*, а да је декларисани садржај фосфора и калијума изражен преко њихових оксида, односно као садржај *P2O5* и *K2O*?

Одговор: Да, за ђубрива која по типу спадају у НПК могу у свом трговачком називу да садрже навод нпр. *NPK 15-15-15*, а да је декларисани садржај фосфора и калијума, изражен преко њихових оксида, као и да је то прописано тј. обухваћено чланом 19. Уредбе.

Питање 4: Ако се у поступку службене контроле утврди да квалитет ђубрива није у складу са декларацијом (пр. уместо декларисаних 15% *N* испитивање узорка покаже да ђубриво има 12% *N*) који је даљи поступак? Да ли се забрањује његово стављање у промет или се оно враћа увознику, дистрибутеру или произвођачу или се може предекларисати с обзиром на то да и као такво тј. са мањим садржајем *N* има хранљиву вредност?

Одговор: Произвођач мора да обезбеди да производи буду правилно декларисани (односно да се декларише тачна вредност удела појединих састојака на декларацији). Уколико се испитивањем узорка утврди да то није случај органи тржишног надзора морају да траже од произвођача да преиспита садржај декларисане материје и наложи предекларисање. Тек након тога ђубриво се поново може ставити на тржиште.

Питање 5: Потребно нам је прецизније тумачење дозвољених одступања за декларисани садржај различитих облика азота и растворљивости фосфор пентоксида (Анекс II Уредбе ЕЗ 2003/2003) у смислу да ли су она 1/10 од удела облика азота (*N*) и растворљивости фосфор пентоксида или 1/10 од

декларисаног укупног удела азота (*N*) и растворљивости фосфор пентоксид (*P2O5*) са максимумом до 2% (масених)?

Пример за декларисани садржај нпр. *NPK/15-15-15* где је:

а) *N* укупни 15%, а облици азота *N-NH4* 8% и *N-NO3* 7% дозвољено одступање за *N-NH4* је -0,7% или -1,5% а за *N-NO3* је -0,7% или -1,5%, уз услов да је одступање за *N* укупни до -1,1%?

б) *P2O5* укупни 15% (*P2O5* ук), растворљивост *P2O5* у неутралном амонијум цитрату 13% (*P2O5нас.*), воднорастворљив 10% (*P2O5 vt*) и растворљив само у минералним киселинама 3% (*P2O5 smk*), за измерене вредности нпр. *P2O5* ук = 14,9 %, *P2O5* нас.= 13,5 %, *P2O5 vt* = 13,0 %, *P2O5 smk* = 1,4 % да ли се ђубриво сматра усклађеним у односу на декларисане садржаје?

Напомена: ово може да се деси код ђубрива која из процеса изађу са *P2O5 smk* = 3% али у процесу „одлежавања,“ може да дође до „тихих хемизама,“ и смањи се удео *P2O5 smk.*, а повећа удео *P2O5 нас.* што суштински подиже квалитет производа.

Одговор: Оцењено је да је ово као веома тешко и специфично питање јер одредбе Уредбе у погледу дозвољеног одступања за облике азота и растворљивост фосфор пентоксида нису јасно дефинисане. ЕК је такође оценила да се из питања назире да Србија добро тумачи ове одредбе, али с обзиром на комплексност овај одговор ће се детаљно обрадити у писаној форми заједно са примерима који илуструју на који начин се имплементирају релевантне одредбе.

МОТОРНА ВОЗИЛА

Питање 1: На који начин се преузимају директиве који садрже изворне“ *UNECE*“ Правилнике?

Одговор: Генералан став је да се Уредбе ЕУ транспонују у домаће законодавство до уласка у ЕУ, после чега ће се новоизашле Уредбе просто примењивати уз констатацију у националном службеном гласилу да се нека Уредба примењује. Што се тиче Уредби које су изворни *UNECE* Правилници, добили смо тумачење да према међународном праву, уколико је држава потписник Женевског Споразума из 1958. и ако немају у законодавству експлицитно поменуто, *UNECE* Правилници важе. Како је ЕУ колективни потписник Споразума из 1958. произилази да поједини правилници које је прихватила ЕУ важе и у свим земљама чланицама ЕУ. Проблем је што ЕУ није прихватила свих 131 *UNECE* Правилника, па уколико је у држави кандидату на снази неки правилник кога ЕУ није прихватила онда се примењује принцип супремације европских прописа над националним односно држава чланица не може захтевати примену тог правилника кога ЕУ није прихватила. У другом случају, и да у Републици Србији не важе неки *UNECE* Правилници, уласком у ЕУ почели би да важе.

Питање 2: У појединим европским прописима препоручено је да надлежни орган за неки пропис буде исти орган који је надлежан за послове хомологације. Да ли је то пракса у свим државама чланицама?

Одговор: У оквиру послова хомологације, начелно може бити и више надлежних државних органа по појединим прописима и то нарочито када се ради о оквирним директивама за хомологацију типа целог возила. Став ЕК је такође да не мора бити проблем, да и у директивама које се не баве директно хомологацијом, надлежни државни орган буде исти који је надлежан и за послове хомологације, али не мора да буде, ако се примени горе наведено о могућности да буде више надлежних органа.

Питање 3: На који начин и када се најчешће врши евентуална контрола саобразности типа новог возила врсте М, Н, О, Л и Т са хомологационом документацијом (изузимајући контролу саобразности саме производње), пре стављања у промет у земљама чланицама ЕУ, а која су произведена и хомологована у самој ЕУ односно за она произведена и хомологована ван ЕУ односно за она произведена ван ЕУ а хомологована у ЕУ?

Одговор: За регистрацију новог возила, горе поменутих категорија, у ЕУ потребан и довољан услов је да поседује *CoC* документ (*Certificate of Conformity*). При томе надлежни орган који је доделио

хомологацију врши контролу саобразности производње. Никаква друга контрола се не врши јер се не сумња у *CoC* документ унапред. Уколико постоји сумња, само у посебним случајевима, врше се провере у чему много помаже база хомологационих докумената *ITAES*, где и Републици Србији на сопствени захтев Европска комисија може омогућити приступ бази, која се налази у Немачкој.

Питање 4: У оквиру Директиве 2007/46/ЕЗ (члан 24), који је бројчани односно неки други критеријум на основу кога произвођач може да одлучи да ли ће се неко ново возило хомологовати индивидуално или према ЕУ хомологацији типа возила осим нпр. критеријума да возило не ставља им није потребан пласман у целој на тржиште ЕУ, већ само на националном нивоу тржиште?

Одговор: У Директиви 2007/46/ЕЗ успостављени су захтеви који се односе на:

- хомологацију типа возила – производња у великој серији
- хомологацију типа возила – производња у малој серији (до 1000 ком. годишње М1)
- национална хомологација за малу серију (макс. 75 комада годишње М1)
- индивидуала хомологација – без ограничења

Индивидуална хомологација претежно се односи на возила која се увозе из трећих земаља у ЕУ, а при томе нису хомологована у ЕУ. Такође се односи на возила која се већ производе, односно за која је само поднет захтев за европску хомологацију као и на возила која су већ хомологована, а нешто су измењена у односу на хомологовани тип. Надлежни органи у оваквим случајевима проверавају зашто се то ради јер се тако најчешће избегавају захтеви, мења намена или се праве измене и све се то проверава у лабораторијама без било каквих посебних испитивања.

Питање 5: У оквиру Директиве 2003/37/ЕЗ за приколице Р категорије постоје захтеви за хомологацију типа целог возила. Такође на новим таквим приколицама, које су произведене у ЕУ постоје само произвођачке плочице са „*CE*“ знаком. Који су критеријуми за одлуку којим прописима треба да одговарају те приколице?

Одговор: У Директиви 2003/37/ЕЗ не постоји процедура за индивидуалну хомологацију већ само процедура за националну хомологацију за мале серије. То је један од одлучујућих разлога што се онда примењују општи технички захтеви и произвођач поставља *CE* знак. У Директиви 2006/42/ЕЗ за машине налазе се и захтеви које мора да испуне тракторске приколице, пољомеханизација као и трактори класе Ц и Д. Поред тога нова Уредба ЕУ 167/2013 код ових врста возила све више уводи принципе новог законодавног оквира и тржишног надзора.

ХЕМИЈСКИ ПРОИЗВОДИ (*CLP, REACH*)

Питање 1: Које критеријуме треба узети у обзир при одређивању казних мера у складу са чланом 126. „*REACH*“ Уредбе, на основу искустава земаља чланица?

Одговор: Европска комисија се позвала на члан 126 *REACH* Уредбе и општи принцип да казне морају бити делотворне, пропорционалне прекршају, односно преступу и такве да одвраћају привредне субјекте од неусаглашености. Такође, информисала нас је да је извршена упоредна процена казни у земљама чланицама и да је ова студија доступна на Интернету, као и да постоји могућност да нам путем електронске поште достави документ или линк.

Питање 2: У ком тренутку наша индустрија може да има приступ подацима „*SIEF*“? Да ли постоји могућност приступа наведеним подацима (без овлашћеног заступника) у периоду пре него што Република Србија постане пуноправна чланица ЕУ?

Одговор: У складу са чланом 8 *REACH* Уредбе, уколико је привредни субјект изван ЕУ, може имати приступ подацима само преко OR или преко увозника. С обзиром да Уредба предвиђа OR и да се

обично ради о осетљивим пословним информацијама, препорука је да то буде преко OR. У суштини, одговорено је да није могуће приступити подацима пре него што постанемо земља чланица.

Питање 3: Да ли можете да нам протумачите члан 48, став 2 „CLP“ Уредбе, односно да ли се приликом оглашавања опасних смеша или смеша које садрже најмање једну опасну супстанцу у огласној поруци мора указати на опасности смеше у свим случајевима или само уколико се омогућује куповина на даљину?

Одговор: Представник Комисије је у одговору упутио на уводну тачку 67) CLP Уредбе, као и на најчешће постављена питања на ЕСНА Интернет страни. Директан одговор на питање дао је наводећи пример *on line* куповине и изнео је став да се мора указати на опасности само уколико је могуће да потрошач закључи уговор о куповини без увида у етикету.

Питање 4: Члан 17, став 2 CLP Уредбе садржи захтев да етикета опасне хемикалије мора бити написана на службеном језику (језицима) земље чланице у којој се ставља у промет, осим уколико земља у питању не уреди другачије. Да ли је складу са овим условом могуће у националном имплементационом акту дефинисати да етикета може бити на енглеском језику уколико се ради о нпр. лабораторијским хемикалијама?

Одговор: Да, односно да је могуће да Србија уколико жели пропише такву одредбу у нпр. имплементационом акту. Свеобухватни циљ ове одредбе је да се комуницира о опасности тј. о опасним хемикалијама, и то на службеном језику (језицима) државе чланице. Ако држава чланица одлучи другачије, тј. нпр. да обележавање дозволи на енглеском језику, то би важило само у тој држави чланици, али ако би привредни субјект хтео да извози тај производ у трећу земљу онда поново мора да задовољи захтеве за обележавање прописане у тој трећој земљи увозници.

ЕКСПЛОЗИВИ (за цивилну употребу)

Питање 1: Како је у Директиви 2014/28/ЕЗ наведено да се одредбе односе на експлозиве за цивилну употребу, а не односе на експлозиве и муницију који се налазе у војној и полицијској употреби и као ни на муницију осим у делу везано за транспорт муниције, а имајући у виду дефиницију муниције у Директиви (да подразумева и муницију за артиљеријско оруђе што аутоматски има војну употребу), да ли је потребно приликом усклађивања законске регулативе предвидети и транспорт муниције коју користе војне и полицијске снаге или само муниције за цивилну употребу?

Одговор: Представник ЕК је навео да се директива односи само на муницију за цивилну употребу, јер сматра да је транспорт муниције за војне и полицијске потребе регулисан другим директивама, али да ће проверити и доставити у писаној форми. Одговор је био у складу са очекивањем делегације Републике Србије, имајући у виду да и у Републици Србији други закон дефинише транспорт наоружања и војне опреме.

ПИРОТЕХНИЧКА СРЕДСТВА

Питање 1: Пиротехничка средства се користе у заштити од пожара и то као иницијатори активирања неких система за гашење пожара као на пример пиротехнички генерисан аеросол, где се активирањем пиротехнике распршава аеросолни агенс за гашење пожара, или стабилне инсталације за гашење другим средствима, на пример помоћу праха, где пиротехнички у елемент ослобођа прах из инсталације. Да ли се ова директива односи на ове пиротехничке производе као саставне делове система друге намене?

Одговор: Не, она се не односи на овакве пиротехничке производе, јер су у функцији ватрогасне опреме, која је прецизно наведена у директиви као опрема на коју се она не примењује.

Питање 2: С обзиром да се Директива за пиротехничке производе 2013/29 не односи на ватромете које произвођач користи за сопствене потребе, питање је да ли то значи да је у тој ситуацији произвођач истовремено и извођач ватромета на некој приредби или скупу?

Одговор: Произвођачи у производњи и приликом употребе морају имати обучене људе. Употреба пиротехничких средстава може бити и на позоришној сцени, приватним прославама и др. У свим случајевима неопходно је да ова средства користе обућене особе, али у тој ситуацији производ не мора да буде обележен јер не иде на тржиште или слободну продају.

ДЕТЕРГЕНТИ

Питање 1: Да ли Република Србија према Уредби о детергентима има неке обавезе у смислу комуникације са Европском комисијом у предприступном периоду и ако их има навести које?

Одговор: Србија нема никакве обавезе у смислу комуникације са Европском комисијом у предприступном периоду и сходно томе нису дате даље информације.

КРИСТАЛНО СТАКЛО

Питање 1: Директива 69/493/ЕЕЗ о кристалном стаклу у Прилогу 2 се позива на стандард „*ASTM E 92-65*“ који је ревидиран 1965. Данас постоји стандард *EN ISO 6507-1:2005* који покрива ову област. У Републици Србији стандард *EN ISO 6507-1:2005* је преузет као српски стандард (*SRPS EN ISO 6507-1:2011*).

Какав је став по питању позивања директиве на старе стандарде у ситуацији где постоји нови европски стандард који се бави овом проблематиком? Тј. да ли је прихватљиво да се у пропис Републике Србије којим се транспонује Директива 69/493/ЕЕЗ о кристалном стаклу унесе важећи стандард (*SRPS EN ISO 6507-1:2011*) уместо стандарда *ASTM E 92-65*?

Одговор: Да, јер јер у питању типографска грешка у директиви. Дакле, прихватљиво је да се Србија у свом правном акту којим се транспонује европска директива позове на важећи стандард *EN ISO 6507-1*.

ОРУЖЈЕ

Питање 1: Да ли постоји јединствени образац европског пасоша или свака држава чланица самостално успоставља изглед овог документа?

Одговор: Не постоји прецизно дефинисан изглед европског пасоша за оружје, али постоји Препорука из 1993. године о подацима које пасош мора да поседује.

Питање 2: Да ли постоји обавеза достављања специмена осталим државама Европске уније?

Одговор: Не постоји обавеза држава чланица о размени специмена.

Питање 3: На који начин се врши онеспособљавање оружја, односно каква је пракса у државама чланицама Европске уније и које институције врше онеспособљавање оружја?

Одговор: Државе чланице нису јединствене у начину самог поступка онеспособљавања оружја као и код административне процедуре. ЕК је затражила од ЦИП-а да развије техничке услове за деактивирање оружја, а од земаља чланица затражила мишљење о административном поступку у вези са деактивирањем (сертификат, узајамно признање, надзор и контрола).

Питање 4: Да ли је нека од држава чланица покренула питање измене поделе оружја са четири категорије на само две категорије: забрањено и ватрено оружје за које се издаје одобрење?

Одговор: ЕК сматра да не би било упутно смањење категорија оружја са четири поделе на две.

ОДБРАМБЕНИ ПРОИЗВОДИ

Питање 1: С обзиром да се ради о јединственој територији Европске уније, односно имајући у виду да се Директива односи само на промет и превоз одбрамбених производа у Европској унији као и да се ради о производима који су унифицирани (налазе се на контролној листи) да ли Европска комисија разматра могућност да се прописи који су регулисани овом Директивом регулишу Уредбом?

Одговор: Пошто се ради о Директиви која је недавно донета Европска комисија је мишења да је неопходно да у периоду до 2016. године државе чланице доставе извештаје о примени са анализама да ли увођење генералних лиценци може да функционише, да ли има препрека у примени ове директиве, као и каква је пракса у државама чланицама у вези са појединим одредбама ове директиве. Након анализе извештаја држава чланица ЕК ће одлучити о даљим корацима у вези са применом ове директиве.

БЕЗБЕДНОСТ ИГРАЧАКА

Питање 1: Молимо да појасните, према пракси у ЕУ, да ли се играчка процењује као неусаглашена са захтевима ТСД (Toy Safety Directive), због ситних делова који представљају ризик (посебно за децу млађу од 3 године), иако играчка поседује упозорење да није намењена деци испод 3 године, а узимајући у обзир разумно предвидив начин употребе ?

Одговор: : Да. У оваквим случајевима, без обзира на постојање упозорења, очекује се да дете до 3 године користити ту играчку (разумно предвидив начин употребе), што представља разлог да се оваква играчка сматра неусаглашеном са захтевима ТСД.

Питање 2: Да ли се сматра да је Србија у потпуности имплементирала пропис, уколико смо транспоновали одребе ТСД, а на територији РС не постоји тело за оцену усаглашености играчака? Која је Ваша сугестија за решавање питања надзора над тржиштем, тј. да ли је прихватљиво да испитивања у оквиру тржишног надзора обављају лабораторије акредитоване за поједине врсте испитивања играчака по стандарду ISO 17025 или то мора бити контролно тело за оцењивање усаглашености (ISO 17020)?

Одговор: Овде морамо раздвојити две ствари. Тело за оцену усаглашености као приватна организација која послује по тржишним принципима, помаже произвођачима да докажу и потврде усаглашеност свог производа. Обзиром, да као и многе земље у ЕУ, Србија нема јаку индустрију играчака, не представља интересантно тржиште за формирање оваквих тела. Како не постоји законска обавеза да ово тело постоји на територији сваке земље, произвођачи из РС ће бити принуђени да користе услуге тела за оцену усаглашености ван своје земље. На надлежном министарству је да их упозна са процедуром и олакша им овај део, што није обавезујуће.

Капацитет надлежних органа да надзиру тржиште је други аспект и веома важно питање. Савет како органи у другим државама чланицама решавају ова питања је добар пут за добијање одговора и најбољег решења за РС, па би од помоћи можда била искуства и осталих земаља чланица. Са њима се препоручује остваривање контакта, јер ЕК два пута годишње организује састанке са органима за тржишни надзор на којима се разматрају сва питања везана за тржишни надзор у овој области.

Питање 3: Да ли су захтеви наведени у протоколима ЕУ ("*EC type approval protocols*" *European Co-ordination of Notified Bodies NB-TOYS*) обавезујући за све играчке одређеног типа, односно, узимајући у обзир принцип применљивости захтева?

Одговор: Протоколи представљају најбољу праксу, јер су се пријављена тела за оцењивање усаглашености договорили да ће исте примењивати при спровођењу поступака оцењивања усаглашености. Органи ЕУ упућују на ове протоколе.

Питање 4: Да ли „CE“ знак за одговарајући тип играчке, подразумева испуњеност захтева дефинисаних у овим протоколима, с обзиром да они нису дефинисани у ТСД ни ЕН стандардима?

Одговор: Да, Знак „CE“, за одговарајући тип играчке, подразумева испуњеност захтева дефинисаних у овим протоколима, с обзиром да су исти хармонизовани на нивоу нотификованих тела за оцену усаглашености играчака у ЕУ.

Питање 5: Да ли се у службеној контроли као параметар безбедности може контролисати и захтев дефинисан у овим протоколима нпр. микробиолошке исправности за играчке испуњене течношћу намењене одојчади и/или деци обзиром да није наведен као обавезујући у директиви, а представља питање безбедности овакве играчке? Да ли се поједини параметри из ових протокола могу инкорпорирати у национално законодавство?

Одговор: Да. Посматрајући *RAPEX*, многе државе у поступку тржишног надзора, испитују и параметре дефинисане у овим протоколима. Микробиолошка исправност, дефинисана у овим протоколима, је питање које се управо разматра и дискутује у ЕУ, јер представља питање безбедности таквих играчака, а није дефинисано у ТСД. По питању инкорпорирања у национално законодавство, треба бити обазрив, јер је то још увек посматрано као добра пракса.

ЕКО-ДИЗАЈН

Питање 1: Акредитованих лабораторија за испитивање оваквих производа има мало, опрема је скупа, као и сама испитивања. Ово је један од изазова који предстоји пред нама и питање његовог решавања. Да ли то значи да се контроле тржишног надзора углавном свде на административне контроле?

Одговор: Тржишни надзор најпре спроводи административну контролу, и то визуелни преглед, а затим преглед документације, а у случају основане сумње, приступа се испитивању производа. Испитивање се не врши за сваки производ, већ се из једне серије узима један узорак који се испитује.

ОБУЋА И ТЕКСТИЛНИ ПРОИЗВОДИ

Питање 1: Према члану 9. став 4. Уредбе број 1007/11 Европског парламента и Савета о називима текстилних влакана и означавању и обележавању сировинског састава текстилних производа, може се употребити термин „помешана влакна“ или „неутврђен сировински састав“ на етикети или ознаци текстилних производа чији састав у време производње није било једноставно утврдити. Можете ли ближе објаснити израз „није једноставно утврдити“ у контексту ове одредбе?

Одговор: Термин „није једноставно утврдити“, (из члана 9. Уредбе), односи се на технолошке ресурсе, односно методе испитивања текстилног производа (нпр. у случају рециклирања) којима би се добио сировински састав текстилног производа, а не економски ефекат таквог утврђивања.

Питање 2: Према члану 14. тачка 2. Уредбе број 1007/11 Европског парламента и Савета, етикете и ознаке могу се заменити или допунити пратећом комерцијалном документацијом у случају када се текстилни производи испоручују привредним субјектима у оквиру ланца испоруке.

Шта се подразумева под термином „ланац испоруке“, да ли тај израз значи „трговина на велико“ или има неко друго значење?

Одговор: Да, термин „ланац испоруке“ у контексту члана 14. Уредбе се односи само на дистрибутере у оквиру велепродаје (продаје на велико), а не и на малопродају.

Питање 3: Према члану 14. Тачка 3. став 2. Уредбе број 1007/11 Европског парламента и Савета, скраћенице се не употребљавају, осим механизованих процесних кодова или ако су скраћенице дефинисане међународним стандардима.

Можете ли ближе објаснити о којим кодовима је реч у овој одредби?

Одговор: Механизовани процесни кодови из члана 14. Уредбе се врло ретко користе, а реч је нумеричким или словнонумеричким кодовима за различите тканине као што је нпр. код „2F“ за ангору, код „22“ за модал или код „25“ за вискозу.

Питање 4: Према члану 19. Уредбе број 1007/11 Европског парламента и Савета, спроводе се провере сировинског састава текстилних производа од стране лабораторија на захтев надлежних органа тржишног надзора.

Да ли је прихватљиво да се у пракси изричито захтева (нпр. кроз Водич за примену српског Правилника о означавању и обележавању сировинског састава текстилних производа) да ова испитивања у циљу провере сировинског састава врше искључиво акредитоване лабораторије ?

Одговор: Да, тржишни надзор у области Уредбе 1007/2011 је у надлежности држава чланица тако да је са становишта ЕК прихватљиво да надлежни орган у Србији да препоруку инспекцијским органима да се за испитивање сировинског састава текстилних производа користе искључиво акредитоване лабораторије.

ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКА КОМПАТИБИЛНОСТ (EMC)

Питање 1: Члан 5. Директиве 2004/108 садржи одредбе да се на сајмовима, изложбама и другим сличним манифестацијама може излагати и представљати опрема која није усаглашена са захтевима ове директиве, под условом да је јасно и видљиво означена њена неусаглашеност и да није намењена за стављање на тржиште или пуштање у рад док се не усклади са захтевима из ове Директиве и ако су претходно предузете мере за спречавање електромагнетске компатибилности. Какве су то мере и да ли њих држава чланица доноси на националном нивоу?

Одговор: На произвођачу, који излаже овакву опрему на сајмовима, изложбама и другим сличним манифестацијама је да обезбеди одговарајуће мере у циљу спречавања електромагнетске компатибилности.

НИСКО-НАПОНСКА ЕЛЕКТРИЧНА ОПРЕМА (LVD)

Питање 1: Чл. 12, 13. и 14. Директиве 2014/35/EU, говори о претпоставци усаглашености на основу хармонизованих стандарда, међународних стандарда и националних стандарда. Да ли се употребом међународних и националних стандарда не чини одступање у односу на Уредбу 768/2008/EЗ, тачније АНЕКС 1, Поглавље РЗ члан R8, који се позива на хармонизоване стандарде?

Одговор: Основна претпоставка о усаглашености је базирана на хармонизованим стандардима. Само у случају да нема хармонизованих стандарда, могу се примењивати међународни, односно национални стандарди. Одредбе чланова који се односе на међународне, односно националне стандарде јесу битне да су садржане у пропису, јер дају директно могућност произвођачу да у случају да нема хармонизованих стандарда, претпоставка о усаглашености буде базирана на међународним,

односно националним стандардима, јер иако има много хармонизованих стандарда, постоје ризици који нису њима покривени.

Питање 2: У Директиви 2014/35/ЕУ, државе чланице немају обавезу пријављивања „Notified body“ Комисији. Чланови 8. и 9. Директиве 2006/95/ЕЗ према којима се врше нотификације нису преузети Директивом 2014/35/ЕУ. Да ли ће се и на основу ког члана, вршити нотификација и пријављивање тела према овој директиви?

Одговор: Нотификације ТООУ према овој Директиви више неће бити, јер у самој Директиви више немамо позивање на нотификована тела, тј. државе чланице више неће имати обавезу пријављивања нотификованих тела, али то неће спречавати произвођаче да и даље користе њихове услуге у поступку испитивања производа.

Питање 3: У Директиви 2014/35/ЕУ у Прилогу 2 је додата опрема, искључиво намењена за употребу стручњака на местима за истраживање и развој, на коју се не примењује ова Директива. Како ће се третирати ова опрема, којим прописом?

Одговор: Неки посебно одређени пропис неће покривати ову врсту опреме. С обзиром да се ради о посебном случају опреме која је израђена по наруџбини и намењена искључиво за употребу од стране стручњака на местима за истраживање и развој, сматраће се да је ова опрема усаглашена са захтевима свих релевантних прописа.

РАДИО И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ТЕРМИНАЛНА ОПРЕМА

Питање 1: Имајући у виду да се европски План намене радио-фреквенцијског спектра разликује од Плана намене неких земаља који нису чланице ЕУ (напр. САД, Азијске земље), да ли се може на неком примеру државе чланице објаснити процедура како се решава овај проблем, када се *RiTT* опрема произведена за тржиштима изван Европе нађе у употреби на ЕУ тржишту и ствара интерференцију, а посебно ако ту опрему користи физичко лице за своје потребе?

Одговор: Питање интерференције је у области политике радио спектра, тако да је ово питање за други Генерални директорат. ЕК препоручује учешће надзора Републике Србије из РиТТ области на *ADCO* састанцима, који се одржавају једном годишње. На овим састанцима се расправља о проблемима са којима се сусрећу органи тржишног надзора држава чланица у овој области, и размањују се међусобно искуства.

Питање 2: Какав је став Комисије за опрему из класе 1, поткласе 09, за радио опрема која ради под контролом мреже? Да ли је и даље под разматрањем?

Одговор: ЕК није разматрала класу 1, поткласе 09, за радио опрему која ради под контролом мреже имајући у виду да се цела класа 1 може ставити на тржиште и/или употребу без ограничења. Такође, Комисија није никада размишљала да ову опрему уклони из класе 1, а списак те опреме може се наћи на сајту ЕК.

Питање 3: С обзиром да је објављена нова Директива о радио опреми 22.05.2014. године, која ће заменити РТТЕ Директиву, а којом се уводе неке измене (захтеви да радио пријемници постижу минимални ниво перформанси у циљу што ефикаснијег искоришћења радио-фреквенцијског спектра; побољшање инструмента контроле тржишта; брисање непотребних административних обавеза; осигурање да се неки софтвери могу користити само уз радио опрему након провере усаглашености софтвера и те радио опреме; Комисија може захтевати да мобилни телефони и други преносиви радио уређаји буду компатибилни са заједничким пуњачем) да ли је потребно већ почети са припремом тржишта Републике Србије са овим новинама?

Одговор: Став ЕК је да треба почети са обавештавањем привредних субјеката са новинама које доноси нова Директива, с обзиром на њену комплексност.

Питање 4: Имајући у виду да ће се *RTTE* Директива повићи 13. јуна 2016, да ли ће постојати неки услови за Републику Србију у току ових преговора у погледу рока усклађивања са овом новом директивом?

Одговор: Нова директива 2014/53/ЕЗ је ступила на снагу 13. јуна 2014. Државе чланице треба да је имплементирају до 13. јуна 2016. године са једном годином транзиције до 13. јуна 2017. године у циљу припреме привредних субјеката на измене које доноси нова радио Директива 2014/53/ЕЗ. ЕК не улази у план Републике Србије за хармонизацију у овој области.

Питање 5: Зашто је Комисија одлучила да врати радио и телевизијске пријемнике у примену нове Директиве 2014/53/ЕЗ, имајући виду да се на њих није односила Директива 1999/05/ЕЗ?

Одговор: Око овог питања је било доста полемике на нивоу Европског парламента. Разматрало се да ли сви пријемници треба да буду ван примене нове Директиве 2014/53/ЕЗ. Закључено је да ће сви пријемници, а не само предајници бити у оквиру примене нове Директиве 2014/53/ЕЗ.

ПРОЦЕДУРАЛНЕ МЕРЕ – ДИРЕКТИВА 98/34/ЕЗ

Питање 1: Чланом 8. Директиве 98/34/ЕЗ прописано је да државне чланице ЕК без одлагања, достављају све нацрте техничких прописа, а „нацрт техничког прописа је дефинисан као у текст фази израде техничког прописа у којој утврђени текст“ (који садржи техничке спецификације или друге захтеве) још увек може да се измени.

Каква је препорука Европске комисије у погледу момента пријављивања (нотификације) нацрта техничког прописа (у којој фази нацрта) и која је најбоља пракса коју су у том смислу усвојиле државе чланице?

Одговор: У презентацији је поновљен став да је према члану 8. Директиве технички пропис у припреми потребно пријавити ЕК када се налази у статусу у коме су још увек могуће значајне измене прописа. Представница Републике Србије је дала коментар да је Србија већ преузела захтеве директиве и да је у свом пропису предвидела да се нацрт прописа пријављује када је он спреман за слање на мишљење надлежним органима. Европска комисија је потврдила да је то одговарајуће и у складу са чланом 8. Уредбе.

3. ОПШТА ПРОЦЕНА

Министарство привреде, као председавајуће Преговарачком групом 1, је изузетно добро припремило састанак експланаторног скрининга, што је посебно било истакнуто од стране представника Генералног директората за проширење, а посебно Генералног директората (ДГ) за предузетништво и индустрију Европске комисије. Истакнут је значај хармонизације са ЕУ у области слободе кретања робе, односно преговора у оквиру Поглавља *1 Acquis-a* за припрему привреде Србије за слободан проток робе између Србије и земаља Европске уније, посебно истичући да је примена прописа из ове области један од најбитнијих предуслова за повећање нивоа конкурентности српских производа и олакшање узајамне трговине и пословне сарадње привредних субјеката из Србије са привредницима земаља ЕУ у оквиру јединственог европског тржишта.

Након што су представници Европске комисије представили правне тековине, политике и одредбе законодавства у области слободног кретања роба, чланови делегације Републике Србије су поставили низ питања, из великог броја области које ова Преговарачка група обухвата. Представници Европске комисије заједно са експертима из одређених области, су констатовали да је ниво експертизе коју делегација Преговарачке групе 1 поседује завидан, а прецизност питања која су постављена на самом

састанку оцењена је као изузетно значајна и за саму Европску комисију, тако да су након појединих питања делегације Републике Србије излагачи дошли до закључка да се у тим областима можда морају прецизирати и нека решења европских прописа.

Са представницима Европске комисије, експертима и излагачима, представници надлежних институција Републике Србије, као чланови Преговарачке групе 1, остварили су значајне контакте у циљу што боље припреме за билатерални скрининг и за све предстојеће активности Преговарачке групе 1.

Учесници састанка су договорили даљу динамику рада и дефинисали наредне активности и рокове у циљу припреме учешћа делегације Србије на састанку билатералног скрининга (тачка 1).

У погледу мера и активности које ће Министарство привреде, у сарадњи са осталим органима и организацијама чији су представници укључени у рад Преговарачке групе 1, а у складу са Закључком Владе којим се усмерава и усклађује рад органа државне управе у процесу спровођења аналитичког прегледа и оцене усклађености прописа Републике Србије са правним тековинама Европске уније и њихове имплементације, договорено је следеће:

- Чланови Преговарачке групе 1 одржаће састанак у року од седам радних дана по завршетку састанка експланаторног скрининга;
- Динамика израде презентација, њихов садржај и обим радиће се по унапред утврђеним смерницама Канцеларије за европске интеграције и експерата из Хрватске, који су члановима преговарачке групе пренели своја искуства путем *GIZ* радионица;
- Надлежне институције ће доставити прелиминарне презентације за своје области Канцеларији за европске интеграције и Министарству привреде до **13. јула 2014;**
- Радионица са *GIZ* експертима, у циљу кориговања презентација и увежбавања излагања на састанку билатералног скрининга, ће се одржати **24.-25. јула 2014;**
- Надлежне институције ће доставити прилоге за припрему акта за седницу Владе Министарству привреде најкасније до **28. јула 2014;**
- Министарство привреде ће до **13. августа 2014. године**, уз сагласност Преговарачког тима, предложити Влади акт који ће садржати ставове које ће делегација Републике Србије заступати на састанку билатералног скрининга, као и преглед информација које ће бити представљене на састанку, а пре достављања прилога Европској комисији;
- Предлог састава делегације биће утврђен уз консултације са Преговарачким тимом. Министарство привреде ће предложити Влади усаглашен састав делегације за учешће на састанку билатералног скрининга до **13. августа 2014;**
- Листу чланова делегације који ће излагати на састанку билатералног скрининга утврдиће Преговарачка група до **13. јула 2014;**
- Министарство привреде ће коначне верзије презентација и прилога доставити Канцеларији за европске интеграције најкасније до **22. августа 2014**, ради достављања Европској комисији, посредством Мисије Републике Србије у Бриселу;

У складу са Одлуком о оснивању Координационог тела за процес приступања Републике Србије Европској унији, органи и организације чији представници учествују у раду Преговарачке групе 1 су: Института за стандардизацију Србије, Акредитационог тела Србије, Дирекције за мере и драгоцене метале, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства унутрашњих послова, Министарства здравља, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Министарства рударства и енергетике, Министарства културе и информисања, Министарства финансија, Министарства

одбране, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, РАТЕЛ-а и Агенције за безбедност саобраћаја.

У рад Преговарачке групе 1 потребно је укључити и представнике Градског завода за јавно здравље, као и Министарства трговине, туризма и телекомуникација који се бави спољно-трговинским режимом у вези издавања дозвола за трговање оружјем.

4. ПРИЛОЗИ

- Прилог 1: Листа присутних на састанку (I) и листа присутних представника органа и организација који су састанак пратили путем *web stream* (II)

- Прилог 2: Дневни ред састанка

Датум: 17. - 20. јун 2014. године

ШЕФ ПРЕГОВАРАЧКОГ ТИМА

проф. др Тања Мишчевић

**ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА
ПРЕГОВАРАЧКЕ ГРУПЕ**

помоћник министра, Јелена Поповић

Прилог 1: Листа присутних на састанку (I) и листа присутних представника органа и организација који су састанак пратили путем *web stream* (II)

I

Европска комисија:

- **Wenceslas de Lobkowicz, DG Enlargment;**
- **Louis Hersom, DG Enlargment;**
- **David Ellard, DG Internal Market;**
- **Hans Ingels, DG Enterprise&Industry;**
- **Raluca Pruna, ENTR C.2;**
- **Yiannos Toliass, ENTR C.2;**
- **Juan Antonio Salazar Romero, ENTR C.2;**
- **Zacharius Bilalis, ENTR C.1;**
- **Norma McGovern, ENTR C.1;**
- **Georgios Katsarakis, ENTR B.1;**
- **Nike Bönnen, ENTR C.1;**
- **Daniel Hanekuyk, ENTR C.1;**
- **Katja Modric Skrabalo, ENTR C.1;**
- **Isabel Maria Lopes Guerra, ENTR F.5;**
- **Niccolo Costantini, ENTR F.5;**
- **Vesa Katajisto, ENTR F.5;**
- **Roman Grones ENTR B.5;**
- **Raimonida Sneigiene ENTR F.5;**
- **Jan Mayerhöfer, ENTR F.5;**
- **Felicia Stoica ENTR F.5;**
- **Hans Dhooge ENTR F.5;**
- **Maurius-Jan Prinz ENTR F.5;**
- **Vincent Delvaux ENTR B.4;**
- **Emilio Leon ENTR B.4;**
- **Roberto Scazzola ENTR F.2;**
- **Marilena-Silvia Lungu ENTR F.1;**
- **Federico Musso ENTR F.2;**
- **Ima Gomez Lopez ENTR F.3;**
- **Sylvia Kainz-Hübert ENTR G.5;**
- **Martin Blom ENTR G.5;**
- **Katleen Hendrix ENTR C.1;**
- **Davide Polverini ENTR B.1;**
- **Katarzyna Kuske ENTR E.3;**
- **Nikos Michailidis ENTR F.5;**
- **Laszlo Kojnok ENTR C.3;**

Република Србија:

- проф. др Тања Мишчевић, шеф Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији;
- Јелена Поповић, помоћник министра у Министарству привреде, Сектор за инфраструктуру квалитета, заменик председника Преговарачке групе 1 и шеф делегације;
- Миодраг Дуганџија, начелник Одељења у Министарству привреде, Сектор за инфраструктуру квалитета, секретар Преговарачке групе 1;
- Борислава Јакшић, руководилац Групе у Министарству привреде, Сектор за инфраструктуру квалитета, заменик секретара Преговарачке групе 1;
- Вида Живковић, директор Дирекције за мере и драгоцене метале;
- Јасна Стојановић, в.д. директора Акредитационог тела Србије;
- Радиша Кнежевић, руководилац Сектора у Институту за стандардизацију Србије;
- Никола Мирковић, руководилац Групе у Министарству привреде, Сектор за инфраструктуру квалитета;
- Миљко Симовић, помоћник начелника Управе за управне послове у Министарству унутрашњих послова;
- Весна Пантић Палибрк, начелник јединице у Градском заводу за јавно здравље;
- Јелица Васић, начелник Одељења за инспекцију за лекове и медицинска средства у Министарству здравља;
- Милан Васовић, начелник Одељења у Министарству унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Директорат за превентивну заштиту;
- Предраг Радаковић, начелник Одељења у Министарству унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Директорат за превентивну заштиту;
- Нина Вукосављевић, руководилац Групе за грађевинске производе у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Наташа Гудовић, самостални саветник у Министарству здравља, Сектор за здравствене услуге;
- Дејан Томашевић, самостални саветник у Агенцији за безбедност саобраћаја;
- Тања Димитријевић, самостални саветник у Министарству привреде, Сектор за инфраструктуру квалитета;
- Ивана Кеџман, самостални саветник у Министарству пољопривреде и заштите животне средине;
- Биљана Ђуришић, самостални саветник у Министарству пољопривреде и заштите животне средине;
- Наташа Церовић, самостални саветник у Дирекцији за железнице;
- Татјана Стаматовић, саветник у Министарству здравља, Сектор за инспекцијске активности, Одељење за санитарну инспекцију;
- Мила Станковић, саветник у Канцеларији за европске интеграције, Сектор за координацију процеса приступања и праћење Споразума о стабилизацији и придруживању, Група за унутрашње тржиште;

- **Иван Антонијевић, Мисија Републике Србије при Европској унији;**
- **Марко Петровић, Мисија Републике Србије при Европској унији;**

II

Представници органа и организација који су састанак пратили путем *web stream-a*:

- Душан Вучковић, Министарство привреде
- Јован Петровић, Министарство привреде
- Снежана Матић, Министарство привреде
- Драгана Зечевић, Министарство привреде
- Жељко Лалић, Министарство привреде
- Ана Кијац, Министарство привреде
- Огњен Богдановић, Министарство привреде
- Миле Митровић, Министарство привреде
- Александра Јовановић, Министарство привреде
- Јелена Иванчевић, Министарство привреде
- Сенка Тишма, Министарство привреде
- Александар Драгићевић, Министарство привреде
- Јелена Петровић, Министарство привреде
- Дејан Поповић, Министарство привреде
- Лидија Стојановић, помоћник министра трговине, туризма и телекомуникација, Сектор тржишне инспекције;
- Драган Јанићијевић, Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- Славиша Петковић, Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- Вера Деспотовић, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Сектор тржишне инспекције;
- Горан Аксентијевић, Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- Јелена Софрић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Милован Степанов, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Данијела Пршић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Ивана Божић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Татјана Цуверовић Миљковић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Вељко Ковачевић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Ивана Перкунић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Иван Илић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Марко Ђошић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Даница Ускоковић, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Никола Вежа, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Бранислав Гарчевић, Агенција за безбедност саобраћаја;
- Олга Антић Миочиновић, Министарство рударства и енергетике;

- Урош Ђурђевић, Министарство рударства и енергетике;
- Миомира Лазовић, Министарство рударства и енергетике;
- Александар Пуљевић, Министарство рударства и енергетике;
- Срђан Костић, Министарство рударства и енергетике;
- Радмила Шеровић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Соња Роглић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Гордана Милосављевић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Бојана Ђорђевић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Катарина Ћендић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Снежана Чечарић, Министарство унутрашњих послова;
- Александра Шаренац, Управа царина, Министарство финансија;
- Ранка Шипка, Управа царина, Министарство финансија;
- Владан Антић, Управа царина, Министарство финансија;
- Душанка Самарцић, специјални саветник председника Привредне коморе Србије;
- Владимир Бурда, Привредна комора Србије;
- Јелена Јовановић, Привредна комора Србије;
- Петар Станковић, Привредна комора Србије;
- Бојана Лаловић, Привредна комора Србије;
- Данка Мићовић, Привредна комора Србије;
- Ненад Драговић, Привредна комора Србије;
- Наташа Ранковић, Привредна комора Србије;
- Мирјана Пантелић, Привредна комора Србије;
- Сања Мрдовић, Привредна комора Србије;
- Иван Крстић, директор Института за стандардизацију Србије;
- Виолета Нешковић-Поповић, Институт за стандардизацију Србије;
- Татјана Бојанић, Институт за стандардизацију Србије;
- Анђелина Зебић, Институт за стандардизацију Србије;
- Весна Богдановић, Институт за стандардизацију Србије;
- Алекса Вишњић, Институт за стандардизацију Србије;
- Славица Бошковић, Институт за стандардизацију Србије;
- Алекса Вишњић, Институт за стандардизацију Србије;
- Ивана Топаловић, Институт за стандардизацију Србије;
- Младен Радојичић, Институт за стандардизацију Србије;
- Биљана Степановић, Институт за стандардизацију Србије;
- Снежана Јовановић, Институт за стандардизацију Србије;
- Александра Вукићевић, Институт за стандардизацију Србије;
- Душан Пајовић, Институт за стандардизацију Србије;
- Јелена Крупеж, Институт за стандардизацију Србије;
- Јелена Скоковић, Институт за стандардизацију Србије;
- Вукашин Даскаловић, Институт за стандардизацију Србије;
- Марина Донић, Институт за стандардизацију Србије;
- Мр Наталија Јовичић Зарић, заменик директора Акредитационог тела Србије;

- Марија Смиљанић, Акредитационо тело Србије;
- Азра Реџеповић, Акредитационо тело Србије;
- Луција Дујовић, помоћник директора Дирекције за мере и драгоцене метале;
- Борис Лаштро, помоћник директора Дирекције за мере и драгоцене метале;
- Бранка Недељковић, Дирекција за железницу;
- Драгана Стошић, Дирекција за железницу;
- Славица Цвијовић, Агенција за безбедност саобраћаја;
- Драгана Јовановић Радић, Институт за јавно здравље Србије “Др Милан Јовановић Батут”;
- Гордана Милојевић Милодраговић, Институт за јавно здравље Војводина;
- мр. сци. Саша Јованић, Завод за јавно здравље Суботица;
- др Љиљана Делић, Институт за јавно здравље Крагујевац;

Представници цивилног друштва:

- Ана Попара, Пословно удружење произвођача и увозника детергената и козметике „Козмодет“;
- проф. др Снежана Савић, Фармацеутски факултет Универзитета у Београду, Катедра за технологију и козметологију;
- Милан Опсеница, привредник, председник Групаације у Удружењу дрвне индустрије ПКС;
- Љубан Жигмунд, Савез самосталних синдиката Србије;
- Мирослав Лазовић, ЗОРА;
- Наташа Глигоријевић, Центар за одрживи развој Србије;
- Ивана Савић, ЦРТА - Центар за истраживање, транспарентност и одговорност;

Прилог 2: Дневни ред састанка

**Analytical examination of the acquis
Chapter 1 – FREE MOVEMENT OF GOODS
Agenda for the explanatory part of the “Screening”**

**17-20 June 2014 in CCAB – Room 3 A, Brussels
Chair: Wenceslas de Lobkowicz, Advisor, DG Enlargement**

17 June 2014		
<u>Time</u>	<u>Subject</u>	<u>EC Speaker</u>
09:00- 10:00	<p><u>Opening & Introduction</u></p> <p><i>(inc. short explanations regarding Cultural Goods, outdoor equipment noise emissions, & Explosive atmospheres equipment (ATEX))</i></p>	
10:00 - 10:30	Free Movement/Non-harmonised sectors	
10:30 – 10:45	<i>Coffee Break</i>	
10:45 - 11:40	<p>Free movement of goods</p> <p><i>Measures having equivalent effect</i></p> <p><i>10' Questions and answers</i></p>	
11:40 - 12:30	<p>"Strawberry" Regulation</p> <p>National technical regulations</p> <p><i>10' Questions and answers</i></p>	

12:30 – 14:00	Lunch Break	
14:00 - 14:30	New Legislative Framework <i>10' Questions and answers</i>	
14:30 - 15:00	Conformity Assessment <i>10' Questions and answers</i>	
15:00 - 15:30	NANDO <i>10' Questions and answers</i>	
15:30 – 15:45	Coffee Break	
15:45 - 16:30	Market surveillance <i>10' Questions and answers</i>	
16:30 - 17:15	Construction products (CPR) <i>10' Questions and answers</i>	
18 June 2014		
09:00 - 09:30	Accreditation <i>10' Questions and answers</i>	
09:30 - 10:30	Metrology Measuring containers (bottles) Measuring instruments (MID) Measuring units Non-Automatic Weighing Instruments (NAWI) Pre-packaged products <i>10' Questions and answers</i>	

10:30 – 10:45	<i>Coffee Break</i>	
10:45 - 11:15	CE Marking <i>10' Questions and answers</i>	
11:15 - 11:45	Cableways <i>10' Questions and answers</i>	
11:45 - 12:00	Personal Protective Equipment (PPE) <i>10' Questions and answers</i>	
12:00 -12:30	Gas appliances (GAD) <i>10' Questions and answers</i>	
12:30 – 14:00	<i>Lunch Break</i>	
14:00 - 14:30	Standardisation <i>10' Questions and answers</i>	
14:30 - 15:00	Lifts <i>10' Questions and answers</i>	
15:00 - 15:30	Recreational craft <i>10' Questions and answers</i>	
15:30 – 15:45	<i>Coffee Break</i>	
15:45 - 16:15	Machinery <i>10' Questions and answers</i>	
16:15 - 17:15	Pressure equipment Pressure vessels (simple, SPVD) Aerosol dispensers (ADD) <i>10' Questions and answers</i>	

19 June 2014

09:00 - 09:30	Good Laboratory Practice (GLP) <i>10' Questions and answers</i>	
09:30 - 10:00	Fertilisers <i>10' Questions and answers</i>	
10:00 - 10:30	Agricultural/forestry tractors <i>10' Questions and answers</i>	
10:30 – 10:45	<i>Coffee Break</i>	
10:45 - 12:30	Motor vehicles Tractors Non-road Mobile Machinery Emissions <i>10' Questions and answers</i>	
12:30 – 14:00	<i>Lunch Break</i>	
14:00 - 14:30	Chemicals (CLP) <i>10' Questions and answers</i>	
14:30 - 15:30	Chemicals – REACH <i>10' Questions and answers</i>	
15:30 – 15:45	<i>Coffee Break</i>	
15:45 - 17:15	Explosives (civil) Pyrotechnic Articles Detergents Drug precursors <i>10' Questions and answers</i>	
20 June 2014		
09:00 - 09:30	Crystal glass	

	<i>10' Questions and answers</i>	
09:30 - 10:00	Firearms Defence products <i>10' Questions and answers</i>	
10:00 - 10:30	Toy safety <i>10' Questions and answers</i>	
10:30 – 10:45	<i>Coffee Break</i>	
10:45 - 11:15	Eco-design <i>10' Questions and answers</i>	
11:15 - 12:00	Footwear Textiles <i>10' Questions and answers</i>	
12:00 - 12:30	Medicinal products – pricing <i>10' Questions and answers</i>	
12:30 – 14:00	<i>Lunch Break</i>	
14:00 - 15:30	Electromagnetic Compatibility (EMC) Low voltage (LVD) Radio & Telecom Equipment (RTTE) <i>10' Questions and answers</i>	
15:30 – 15:45	<i>Coffee Break</i>	

15:45 - 16:30	Notification of technical regulations <i>10' Questions and answers</i>	
16:30 – 16:45	Conclusions	